

EKOenergian kriteerit uusiutuvalle lämmölle ja jäähdytykselle

<https://www.ekoenergy.org/fi/ecolabel/criteria/renewable-heat/>

SISÄLTÖ

- 1. Johdanto**
  - 2. Muualla tuotettu lämpö - Kestävyys**
    - 2.1 Yleinen vaatimus: täytettävä kaikki lain asettamat vaatimukset**
    - 2.2 Uusiutuvan lämmön sallitut muodot ja erityisvaatimukset**
      - A. Lämpöpumppujen tuottama lämpö (yhdistetty tai ilman lämmöntalteenottoa)
      - B. Aurinkolämpö
      - C. Maalämpö
      - D. EKOenergia-ympäristömerkityllä uusiutuvalla power-to-gas-menetelmällä tuotettu lämpö
  - 3. Muualla tuotettu lämpö - Ilmasto**
  - 4. Muualla tuotettu lämpö - Alkuperän todistaminen ja tuplalaskennan välttäminen**
  - 5. Muualla tuotettu lämpö – Auditointi ja verifiointi**
    - 5.1 Myyjät**
    - 5.2 Tuotannon tarkastus**
  - 6. Muualla tuotettu lämpö – Maksut**
  - 7. Paikan päällä tuotettu lämpö (Laajuus 1)**
  - 8. Hallinto**
-

1. Johdanto

EKOenergia on kansainvälinen ympäristömerkki uusiutuvalla energialle. Ympäristömerkki auttaa kuluttajia löytämään parhaat saatavilla olevat uusiutuvan energian vaihtoehdot. Se on myös keino kuluttajille ja myyjille nopeuttaa siirtymistä uusiutuvaan energiaan ja viestiä konkreettisella ja positiivisella tavalla sitoutumisestaan 100 % uusiutuvaan ja kestävään maailmaan.

Ainoastaan myyjät, jotka ovat allekirjoittaneet EKOenergia-merkin käyttöä koskevan lisenssisopimuksen voivat markkinoida (ts. mainostaa ja myydä) EKOenergia-merkittyä lämpöä ja jäähdytystä.

Tästä eteenpäin tekstissä puhutaan ainoastaan lämmöstä. Sama pätee soveltuvin osin jäähdytykseen. Luvut 2-6 koskevat muualla tuotettua lämpöä (Laajuus 2), luku 7 asettaa kriteerit paikan päällä tuotetulle lämmölle.

2. Muualla tuotettu lämpö - Kestävyysskriteerit

2.1 Yleinen vaatimus: täytettävä kaikki lain asettamat vaatimukset

Tuotantolaitoksen, jossa lämpöä tuotetaan, tulee täyttää kaikki lain asettamat vaatimukset mukaan lukien lupien asettamat vaatimukset.

2.2 Uusiutuvan lämmön sallitut muodot ja erityisvaatimukset

A. Lämpöpumpuilla ja lämmöntalteenotolla tuotettu lämpö

Lämpöpumpulla ja/tai lämmöntalteenotolla tuotettu lämpö täyttää EKOenergian vaatimukset, jos laitteisto käyttää EKOenergian kestävyyskriteerit täyttävää sähköä. Jos käytetty sähkö on vesivoimasähköä, sisältää "EKOenergian kestävyyskriteerien täyttäminen" myös maksun EKOenergian Virtavesirahastoon.

Sähkön alkuperä tulee pystyä todistamaan luotettavalla tavalla ja ilman vaaraa tuplalaskennasta¹.

Jos vain osa tarvitusta sähköstä täyttää EKOenergian vaatimukset, ainoastaan kyseisen osuuden verran tuotettua lämpöä voidaan myydä/käyttää EKOenergia-merkittynä.

Lämpöpumppujen lämmityskauden lämpökertoimen (Seasonal Coefficient of Performance, SCOP) tulee olla vähintään 3,40.

Jos laitteistot käyttävät järvistä tai joista saatavaa lämpöä tai jäähdytystä, toimijan tulee näyttää, ettei tästä aiheudu merkittävää vaikutusta vesiekosysteemeille, esimerkiksi koska vaikutus lämmön tai jäähdytyksen lämpötilan lähteeseen on merkityksetön.

---

¹ Katso EKOenergian kriteerit sähkölle saadaksesi lisätietoja hyväksytyistä tavoista osoittaa sähkön alkuperä.

Jos laitteistot käyttävät hukkalämpöä ja -kylmää, EKOenergia hyväksyy ainoastaan väistämättä syntyvää lämpöä tai kylmää, joka katoaisi käyttämättömänä ilmaan tai veteen².

Seuraava käyttämättä jäänyt lämpö ei kuitenkaan ikinä täytä EKOenergia-ympäristömerkin vaatimuksia:

- lämpö, joka aiheutuu sähköntuotannosta, ellei ja siinä määrin, missä tuotettu sähkö täyttää EKOenergian vaatimukset.
- laitteistoista tuleva energia, joka kuuluu fossiilisen ja ydinvoimasektorin tuotantolinjaan.

B. Aurinkolämpö

Aurinkolämpö täyttää EKOenergian vaatimukset, jos

- tuotantolaitteisto on integroitu rakennukseen tai
- jos tuotantolaitteisto ei sijaitse:
  - a) Viranomaisten määräämillä luonnonsuojelualueilla.
  - b) Natura 2000 -alueilla (<http://natura2000.eea.europa.eu/>).
  - c) Tärkeillä lintualueilla (<http://www.birdlife.org/datazone/site/search> > view maps).
  - d) UNESCO:n maailmanperintökohteissa (katso <http://whc.unesco.org/en/254/>).

EKOenergian hallitus voi lisätä muita suojeltuja alueita tälle listalle yhteistyössä kansallisten ja paikallisten ympäristöjärjestöjen kanssa. Tämä on mahdollista vain, jos selkeitä karttoja on saatavilla ja ne voidaan jakaa EKOenergian internetsivuilla.

EKOenergian hallitus voi toisaalta hyväksyä suojeltujen alueiden listan alueilla sijaitsevia laitteistoja ottamalla huomioon tuotannon paikkaan soveltuvan voimassa olevan lainsäädännön sekä näiden alueiden luonnonsuojelutavoitteet. Päätös tehdään paikallisten sidosryhmien konsultaation jälkeen.

C. Geoterminen lämpö³

Geoterminen lämpö täyttää EKOenergian vaatimukset, jos geotermiset laitokset ja laitteistot käyttävät parasta saatavilla olevaa teknologiaa kasvihuonekaasujen karkaamisen estämiseksi eivätkä ne sijaitse:

- a) Viranomaisten määräämillä luonnonsuojelualueilla.
- b) Natura 2000 -alueilla (<http://natura2000.eea.europa.eu/>).
- c) Tärkeillä lintualueilla (<http://www.birdlife.org/datazone/site/search> > view maps).
- d) UNESCO:n maailmanperintökohteissa (katso <http://whc.unesco.org/en/254/>).

---

² Huom: osaa tästä talteen otetusta lämmöstä (tai jäädytyksestä) ei voida pitää uusiutuvana kaikissa tilanteissa tai kaikkien lainsäädäntöjen ja standardien mukaan. Kuluttajat, jotka haluavat viestiä lämmityksensä uusiutuvuudesta, tulee varmistaa tämä tapauskohtaisesti. Tällaisissa tapauksissa EKOenergia-merkkiä voidaan käyttää joka tapauksessa, vaikka periaatteessa EKOenergia on ympäristömerkki ainoastaan uusiutuvalla energialle.

³ Nämä vaatimukset vastaavat EKOenergia-ympäristömerkitylle geotermisestä energiasta saadulle sähkölle asetettuja vaatimuksia.

EKOenergian hallitus voi lisätä muita suojeltuja alueita tälle listalle yhteistyössä kansallisten ja paikallisten ympäristöjärjestöjen kanssa. Tämä on mahdollista vain, jos selkeitä karttoja on saatavilla ja ne voidaan jakaa EKOenergian internetsivuilla.

EKOenergian hallitus voi toisaalta hyväksyä suojeltujen alueiden listan alueilla sijaitsevia laitteistoja ottamalla huomioon tuotannon paikkaan soveltuvan voimassa olevan lainsäädännön sekä näiden alueiden luonnonsuojelutavoitteet. Päätös tehdään paikallisten sidosryhmien konsultaation jälkeen.

D. Lämpö, joka on tuotettu uusiutuvalla kaasulla

Lämpö, joka on tuotettu uusiutuvalla kaasulla kelpaa EKOenergialle, jos ja siinä määrin kuin käytetty kaasu

- Täyttää EKOenergia-merkitylle kaasulle asetetut kestävyysvaatimukset
- On tuotettu kaasuttamalla EKOenergia-kelpoista uusiutuvaa sähköä (renewable power-to-gas)

3. Muualla tuotettu lämpö - Ilmasto ja lisäisyys⁴

Jokaista megawattituntia (MWh) myytyä EKOenergia-merkittyä lämpöä kohti tulee suorittaa vähintään 0,10 € (kymmenen senttiä) maksu EKOenergian Ympäristörahoitukseen. Näillä maksuilla rahoitetaan projekteja, jotka kannustavat lisäinvestointeihin uusiutuvaan sähköön, erityisesti uusiutuvaan lämpöön ja jäähdytykseen ja jotka edistävät YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista.

EKOenergia-merkityn lämmön lisensoidut myyjät ja käyttäjät saavat viestintämateriaalia, kuten tekstejä ja kuvia näistä projekteista.

EKOenergia ei perusta omia projekteja, vaan se valitsee projektit ammattitaitoisten järjestöjen ehdottamista projekteista avoimen, läpinäkyvän ja reilun valintaprosessin kautta.

4. Muualla tuotettu lämpö – Alkuperän todistaminen ja tuplalaskennan välttäminen

Jotta varmistetaan, että uusiutuva lämpö on todella tuotettu ja jotta vältetään tuplalaskenta, tulee lämpö pystyä jäljittämään tehokkaasti. Euroopan talousalueella alkuperä tulee todistaa alkuperätakuulla (Guarantees of Origin).⁵

Jos lämmölle ei ole saatavilla virallista Alkuperätakuusertifikaattijärjestelmää, voidaan myös muita järjestelmiä käyttää EKOenergian hallituksen hyväksynnän jälkeen. Järjestelmä hyväksytään, jos se on luotettava, neutraali, avoin kaikille kiinnostuneille markkinatoimijoille ja tuplalaskenta on suljettu pois.

---

⁴ Lisäisyys (engl. additionality) tarkoittaa sitä, että valintasi johtaa todelliseen muutokseen.

⁵ Kunhan muutettu Uusiutuvan Energian Direktiivi 2018/2001 astuu voimaan.

Jos Alkuperätakuusertifikaattijärjestelmää ei ole saatavilla ollenkaan tietyssä valtiossa tai se ei ole saatavilla jostain syystä, EKOenergian hallitus arvioi myyjän ja/tai kuluttajan ehdottaman (sopimusperusteisen) jäljitettävyyssratkaisuehdotuksen. Tällaiselle järjestelmälle myönnetty hyväksyntä on väliaikainen ja järjestelmä voidaan hyväksyä vain, jos se on luotettava, kolmannen osapuolen verifioimaan tietoon perustuva ja tuplalaskenta on suljettu pois.

Lista hyväksytyistä rekistereistä ja järjestelmistä tulee olemaan saatavilla osoitteessa www.ekoenergy.org.

EKOenergia sallii myös jäljitettävyystodistusten erillisen myynnin, mutta jäljitettävyystodistuksia voidaan käyttää ainoastaan sen kaukolämpöverkoston sisällä, jossa lämpö on tuotettu.

Enimmäisaikaväli tuotannon ja kulutuksen välillä on yksi vuosi.

5. Muualla tuotettu lämpö – Auditointi ja verifointi

5.1 Myyjät

Luvanantaja järjestää vuosittain EKOenergia-merkityn sähkön myyntiä koskevan auditoinnin. Auditointi perustuu aiemmin tarkastettuihin tietoihin tai tietoihin, jotka ovat viranomaisten ja/tai luotettujen ulkopuolisten sertifiointiorganisaatioiden oikeaksi varmistamia, ja koskee erityisesti tietoja, jotka ovat saatavilla hyväksytyistä alkuperätakuun sertifikaateista.

Jos oikeaksi varmistettuja tietoja ei ole helposti saatavilla tai jos luvansaaja ei kykene jakamaan vaadittuja tietoja ja todistuksia, kansainvälisiä tarkastusstandardeja noudattavan ja luvanantajan etukäteen hyväksymän auditoijan tulee varmistaa luvansaajan toimittamat tiedot.

Lisensoidut myyjät myös toimittavat osana auditointia luvanantajalle tietoja suuremmista EKOenergia-merkityn energian kuluttajista (kulutus vähintään 1 GWh/vuosi).

5.2 Tuotannon tarkastaminen

Vaatimusten täytyminen tullaan tarkastamaan vähintään kerran vuodessa. Tarkastus perustuu tietoihin, jotka ovat viranomaisten julkaisemia ja muihin toimitettuihin tietoihin, jotka on varmistettu luotetuista ulkopuolisista lähteistä, kuten hyväksytyistä alkuperätakuun sertifikaateista saaduista tiedoista tai tieto, jota on käytetty avustusten saamiseksi.

Jos tällaista tietoa ei ole saatavilla, kansainvälisiä tarkastusstandardeja noudattavan ja luvanantajan etukäteen hyväksymän auditoijan tulee varmistaa tiedot.

6. Muualla tuotettu lämpö - Maksut

Lopullinen myyjä (myyjä loppukuluttajalle) maksaa:

- Lisenssimaksun: kahdeksan senttiä (0,08 €) per MWh myydystä EKOenergia-merkitystä lämmöstä, jolla rahoitetaan verkoston toimimista ja tuetaan sen toimintaa, jolla vahvistetaan uusiutuvan energian kysyntää. Jos kalenterivuoden aikana samalle loppukuluttajalle on myyty yli 250 GWh EKOenergia-merkittyä lämpöä, ei maksua tarvitse maksaa 250 GWh ylittävältä osalta.
- Vähintään kymmenen senttiä (0,10 €) per MWh myydystä EKOenergia-merkitystä lämmöstä, jolla rahoitetaan uusiutuvan energian projekteja kuten näiden kriteerien kappaleessa 3 on kuvattu.
- Vähintään kymmenen senttiä (0,10 €) per MWh myydystä vesivoimasta, jota on käytetty EKOenergia-merkityn lämmön tuottamiseen, jolla rahoitetaan jokien kunnostusprojekteja.

Maksut suoritetaan vähintään kerran vuodessa 30. huhtikuuta mennessä lämmön käyttövuotta seuraavana kalenterivuonna.

7. Paikan päällä tuotettu lämpö (Laajuus 1)

Energiankuluttajat, joilla on omaa paikan päällä tuotettua uusiutuvaa lämpöä (verkkoon kytkettyjä tai kytkemättömiä uusiutuvan energian laitteistoja) voivat myös käyttää EKOenergia-ympäristömerkkiä seuraavilla edellytyksillä:

- Käytetty kaasu ja/tai sähkö on EKOenergia-ympäristömerkittyä.
- Tuplalaskentaa vältetään: EKOenergia-ympäristömerkkiä ei voida myöntää lämmölle, joka on lisätty lämmönjakeluverkkoon. Jos alkuperätakuun sertifikaatteja (eli alkuperätakuita) annetaan paikan päällä tuotetulle lämmölle, näiden sertifikaattien on katsottu sisältävän kulutuksen paikan päällä.

8. Hallinto

Luku 3 EKOenergian kriteereistä sähkölle ('EKOenergia – Verkosto and merkki' -niminen teksti) kuvaa EKOenergia-verkoston päätöksentekorakennetta.

- Katso www.ekoenergy.org → ympäristömerkki → kriteerit → sähkö
- Katso myös www.ekoenergy.org → meistä → hallinto.